

PROGRAM PRAC REMONTOWYCH I KONSERWATORSKICH

Obiekt : Budynek Zdrój „Wojciech” w Łądku Zdroju
Lokalizacja : Pl. Mariański 13, Łądek Zdrój (57-540)
Użytkownik : Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A.
Autor opracowania: Rzecznawca Budowlany Nr CRRB: 30/11/R/C
mgr inż. Jacek Kramnik
Data opracowania: 09.02.2024 r.

1. Cel opracowania.

Celem niniejszego opracowania jest określenie zakresu i wskazanie odpowiedniej technologii dla prac renowacyjnych części drewnianej stolarki drzwiowej znajdującej się na parterze i w przyziemiu budynku Zdrój „Wojciech” w Łądku Zdroju.

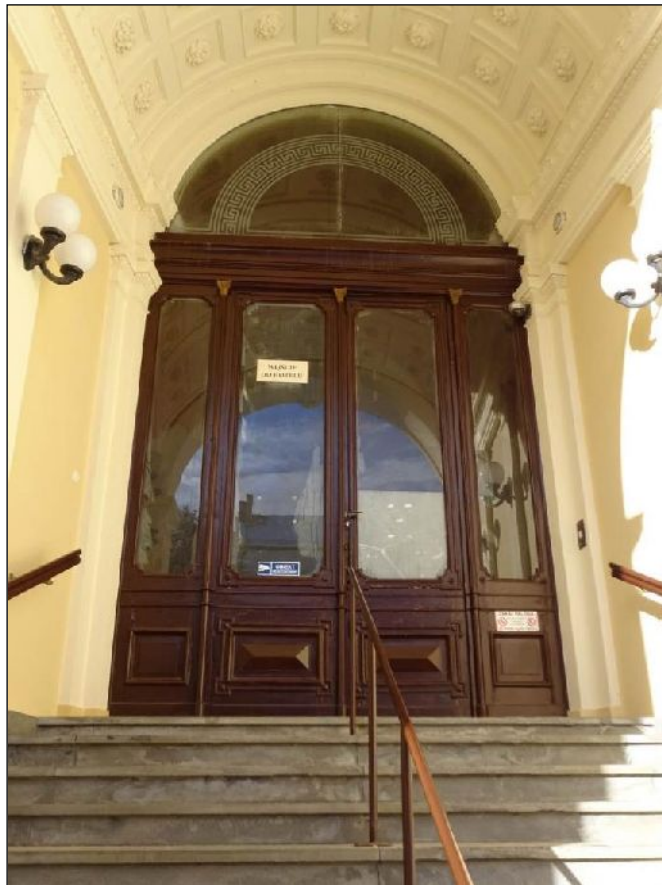
Oczekiwanym efektem prac zawartych w Programie ma być:

- a/ przywrócenie oryginalnego historycznego wyglądu stolarki,
- b/ zatrzymanie stwierdzonych procesów destrukcji materiału,
- c/ zabezpieczenie objętych pracami renowacyjnymi elementów budynku przed niszczącym wpływem środowiska.

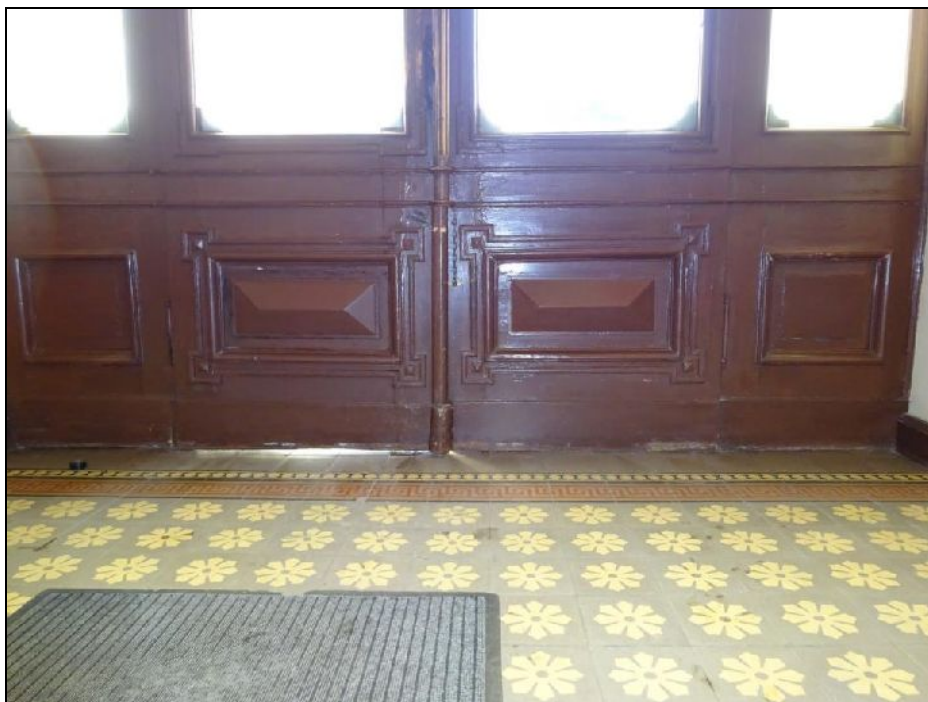
2. Opis stanu zachowania.

2.1. Drzwi wejściowe do budynku – parter (Nr 1 na schemacie).

Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, częściowo przeszklone (szyba współczesna), o wymiarach 3,15 m x 3,90 m z półkolistym jednokwaterowym nadświetlem, słupki międzypolowe w formie kolumn z ozdobnymi (złożonymi ?) kapitelami. Płyciny skrzydeł objęte są ramkami z półokrągłych listew, centralnie zdobione boniami o diamentowym profilu.

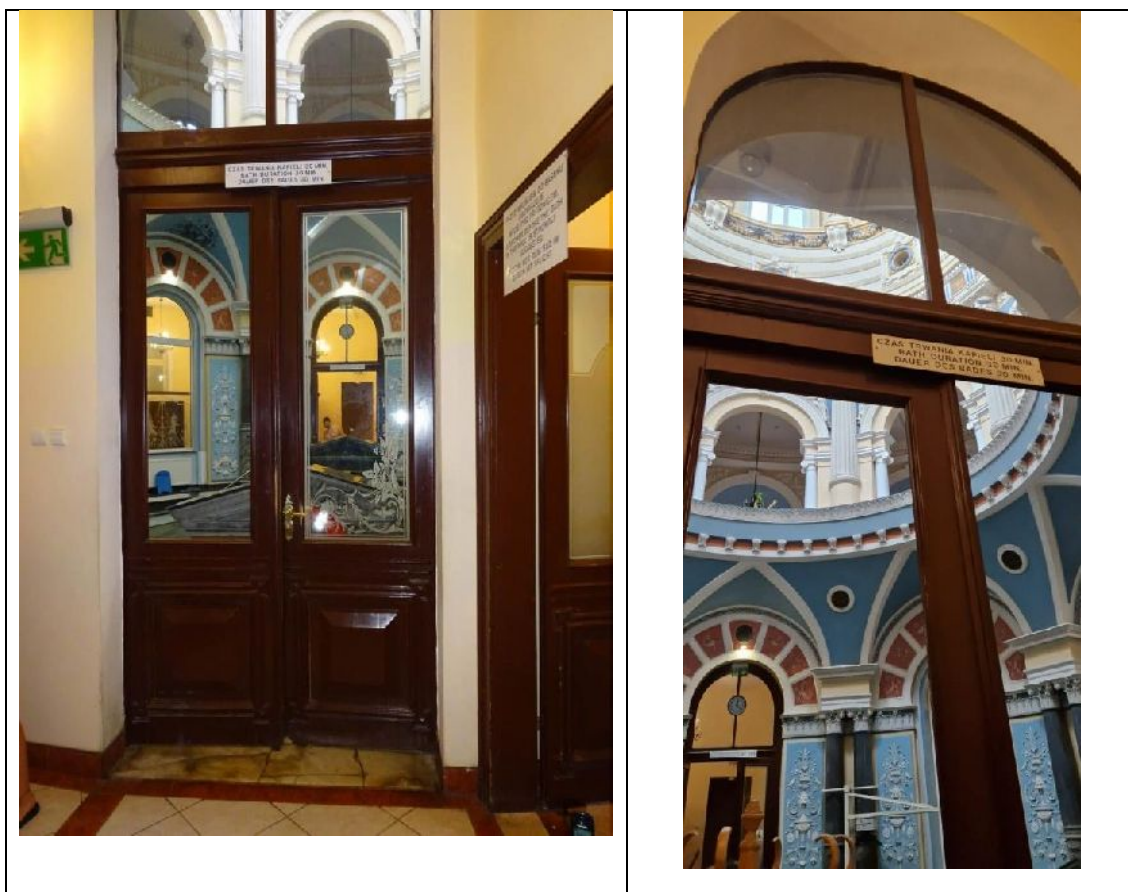

Skrzydła i ościeżnice są w stanie technicznym dostatecznym; widoczne są uszkodzenia mechaniczne spowodowane wieloletnią eksploatacją, wyłupania, odspojenia farb i wybrzuszenia.

2.2. Drzwi wejściowe do przestrzeni basenowej - przyziemie (Nr 2 na schemacie).

Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, częściowo przeszklone (szyba współczesna), o wymiarach 1,57 m x 2,75 m z półkolistym, wyciągniętym pionowo dwukwaterowym nadświetłem.

Skrzydła i ościeżnice są w stanie technicznym dostatecznym; widoczne są uszkodzenia mechaniczne spowodowane wieloletnią eksploatacją, wylupania, odspojenia farb i wybrzuszenia spowodowane działaniem wilgoci. Klamka i zamek współczesne, dekoracyjne, stylizowane.

2.3. Drzwi przejściowe z holu głównego do pijalni – parter (Nr 3 na schemacie).

Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, częściowo przeszklone (szyba współczesna), o wymiarach 1,57m x 2,75m z półkolistym, wyciągniętym pionowo dwukwaterowym nadświet-

tlem. Przeszklenie jednego skrzydła z dekoracją, w drugim skrzydle szyba bez dekoracji. Klamka zdekompletowana, brak szyldu.

Skrzydła i ościeżnice są w stanie technicznym dostatecznym; widoczne są uszkodzenia mechaniczne spowodowane wieloletnią eksploatacją, wyłupania, odspojenia farb. Zamek jest zdekompletowany a jego pozostałości są w stanie całkowitego destruktu.

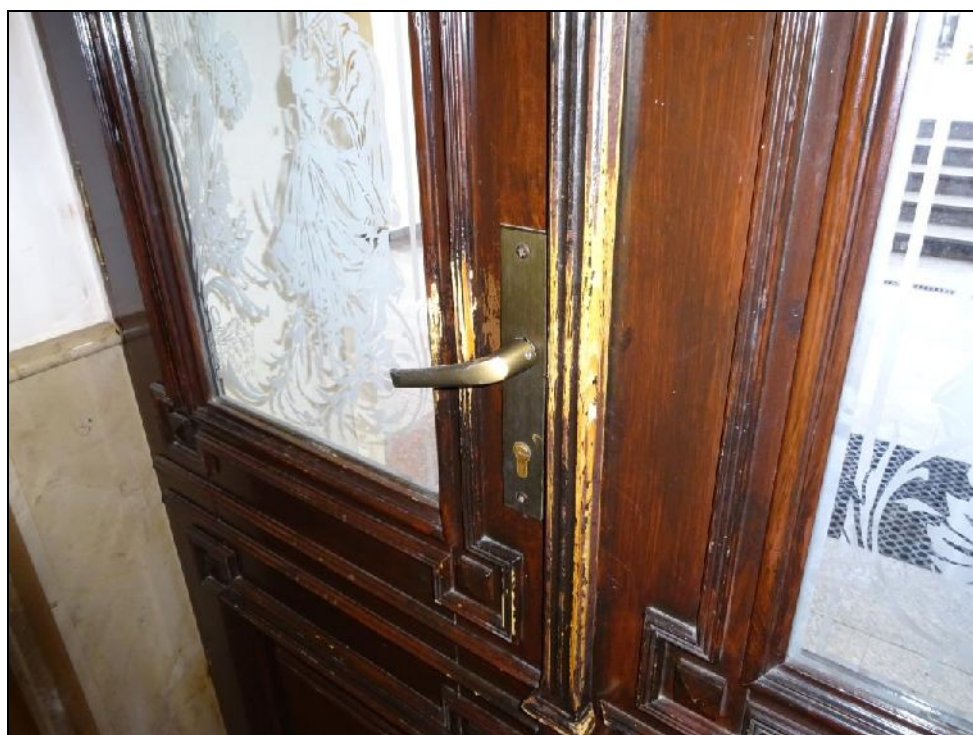
2.4. Drzwi przejściowe z pijalni do ryzalitu północno-zachodniego – parter (Nr 4 na schemacie)

Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, częściowo przeszklone, z szybami dekorowanymi, trawionymi o wymiarach 1,45m x 2,72m. Okucia współczesne, stylizowane. Skrzydła i ościeżnice są w stanie technicznym dobrym, powłoki malarskie zadawalające. Okucia są kompletne.

2.5. Drzwi wejściowe do ryzalitu południowo-wschodniego – przyziemie (Nr 5 na schemacie).

Drzwi dwuskrzydłowe, płycinowe, częściowo przeszklone, o wymiarach 1,50x3,30 m, z jednokwaterowym, wyniesionym, półkolistym nadświetłem. Szyby z dekoracjami trawionymi. Skrzydła i ościeżnice są w stanie technicznym dostatecznym; widoczne są uszkodzenia mechaniczne spowodowane wieloletnią eksploatacją, wyłupania, odspojenia farb i wytarcia. Zamek współczesny.

- 2.6. Drzwi przejściowe z ryzalitu południowo-wschodniego do przestrzeni komunikacyjnej w kierunku południowym – przyziemie (Nr 6a na schemacie).

Drzwi dwuskrzydłowe, częściowo przeszklone, płycinowe z półkolistym, jednokwaterowym nadświetłem. Wymiary części rozwieranej : 1,60m x 3,60m. Drzwi w stanie technicznym dobrym, okucia współczesne.

2.7. Drzwi przejściowe z ryzalitu południowo-wschodniego do przestrzeni komunikacyjnej w kierunku północnym (obecnie wejście do windy na poziom parteru) - przyziemie (Nr 6b na schemacie).

Drzwi dwuskrzydłowe, częściowo przeszklone, płycinowe z półkolistym, jednokwaterowym nadświetłem. Wymiary części rozwieranej : 1,60m x 3,60m. Drzwi w stanie technicznym dostatecznym, okucia współczesne. Widoczne miejscowe uszkodzenia powłok malarskich spowodowane użytkowaniem i niewielkie ubytki – wyłupania.

- 2.8. Drzwi wejściowe do korytarza obwodowego z ryzalitu południowo-wschodniego w kierunku południowym – przyziemie (Nr 7a na schemacie).

Drzwi dwuskrzydłowe, częściowo przeszklone. Wymiary : 1,57m x 2,55m. Drzwi w stanie technicznym dostatecznym, okucia współczesne. Widoczne miejscowe uszkodzenia powłok malarskich spowodowane użytkowaniem i niewielkie ubytki – wyłupania.

2.9. Drzwi wejściowe z ryzalitu południowo – wschodniego do korytarza obwodowego w kierunku północnym – przyziemie (Nr 7b na schemacie).

Drzwi dwuskrzydłowe, częściowo przeszklone. Wymiary : 1,57m x 2,55m. Drzwi w stanie technicznym dostatecznym, okucia współczesne. Widoczne miejscowe uszkodzenia powłok malarskich spowodowane użytkowaniem i niewielkie ubytki – wyłupania.

3. Opis historyczny i techniczny Zdroju „Wojciech”.

W XVI i XVII w. funkcjonował w Łądku budynek kąpielowy Jerzy, późniejszy tzw. Stary Jerzy, a od 1678 r. czynne było Kąpielisko Marii. Był to budynek drewniany, ośmioboczny, z kopułą, zbudowany z inicjatywy baronów von Hoffmann, właścicieli dóbr w uzdrowisku i prawdopodobnie przeznaczony dla arystokracji oraz szlachty. Po wykupieniu przez magistrat Łądką w 1736 r. dóbr Hoffmannów, zakład kąpielowy przeszedł pod zarząd miasta. Budynek był w 2. połowie XVIII w. oraz do lat 60. XIX w. często przebudowywany i dostosowywany do zmieniających się potrzeb lecznictwa uzdrowiskowego. Ostatecznie, uznano konieczność wzniesienia nowego zakładu kąpielowego, i w 1877 r. rozpisano konkurs na projekt, który architekt Hermann Völkel. Prace budowlane prowadzono w latach 1878-1880, a nowy, efektowny i reprezentacyjny budynek kąpielowy wzniesiono wielkim kosztem, przy dużej subwencji ze strony władz Wrocławia. Zbudowano budynek nawiązujący pod względem rozplanowania i koncepcji bryły do starego kąpieliska, z uwzględnieniem funkcji wykorzystującej wody radonowe. W rezultacie obiekt składa się dwóch odrębnych brył: centralnej na planie koła z basenem oraz zlokalizowanej wokół niej hotelowej (pierścieniowej) oddzielonej od basenu pustką powietrzną pełniącą funkcję ochronną przed promieniowaniem. Bryła budynku podzielona jest na cztery segmenty dwukondygnacyjnymi ryzalitami. Ze szczególnie wielkim rozmachem zrealizowano wystrój wnętrza rotundy z basenem i z antresolą na piętrze. Elewacje są bogato zdobione, boniowaniem w pasy, lizenami rozdzielającymi osie, gzyms kordonowy składający się z dwóch profilowanych pasów, między którymi umieszczono tryglify z regułą i łezkami.

Stolarka drzwiowa, której prace renowacyjne są przedmiotem Programu wykonana została w całości z drewna a przeszła gruntowny remont w latach 1990 – 1998. Drzwi są jedno-, i dwuskrzydłowe, płycinowe, w części przeszklone szybami dekoracyjnymi, ze szkła trawionego w ornamenty arabeskowe.

W opracowaniu niniejszym ujęto prace renowacyjne 9 par dwuskrzydłowych drzwi, z których tylko główne, wejściowe, prowadzące na parter, znajdujące się w ryzalicy południowo-wschodnim są oryginalnymi drzwiami z okresu budowy obiektu w jego obecnej formie [2]. Pozostałe drzwi są wykonane w okresach późniejszych na wzór oryginalnych, które uległy destrukcji w sposób naturalny lub też na skutek wandalizmu czy nieumiejętnej konserwacji.

4. Proponowany program prac konserwatorskich – rozwiązania materiałowe i systemowe.

Z uwagi na podobny stan techniczny wszystkich objętych Programem drzwi, proponuje się następujący tryb postępowania poprzedzony wykonaniem stratygraficznych badań malatury drzwi głównych, celem określenia ich oryginalnej kolorystyki, przypuszczalnie zachowanej pod warstwami późniejszych przemalowań w miejscach przyległych do zawiasów lub pod szyldami.

- 4.1. Prace przygotowawcze obejmujące demontaż skrzydeł oraz ich rozszklenie i rozkucie (szyby z dekoracjami należy zdemontować bez ich uszkodzania celem powtórnej zabudowy),
- 4.2. Zdjęcie wszystkich warstw malarskich z drewna (skrzydła i ościeżnice) poprzez ługowanie i szlifowanie,
- 4.3. Odtłuszczenie powierzchni drewna,
- 4.4. Usunięcie fragmentów drewna zdegradowanych na skutek działania wilgoci lub uszkodzonych mechanicznie,
- 4.5. Uzupełnienia ubytków poprzez flekowanie lub wymianę uszkodzonych fragmentów z zastosowaniem kleju kostnego,
- 4.6. Oczyszczenie z warstw malarskich wszystkich okuć i elementów metalowych,
- 4.7. Szpachlowanie i szlifowanie wszystkich elementów drewnianych – dwukrotne,
- 4.8. Impregnacja bakterio-, i grzybobójcza wszystkich elementów drewnianych (skrzydła ciśnieniowo, ościeżnice poprzez aplikację pędzlem),
- 4.9. Polerowanie i patynowanie (w przypadku takiej konieczności) oryginalnych okuć mosiężnych zdemontowanych z poddanych konserwacji drzwi,
- 4.10. Renowacja, naprawa i/lub uzupełnienia oryginalnych mechanizmów domykania i blokowania skrzydeł – w przypadku ich istnienia, w pozostałych przypadkach odtworzenie na wzór oryginalnych w formie odlewów mosiężnych – z wyjątkiem mechanizmów stanowiących element systemu ochrony przeciwpożarowej,
- 4.11. Bejcowanie i lakierowanie drewna, podkładowe (1x) i nawierzchniowe (3x). Do prac malarskich stosować dedykowane do zabytków transparentne lakiery o dużej odporności na uszkodzenia mechaniczne i agresywne środowisko. Jako referencyjne należy przyjąć syntetyczne materiały firmy NELF® np. NELFALIN XT

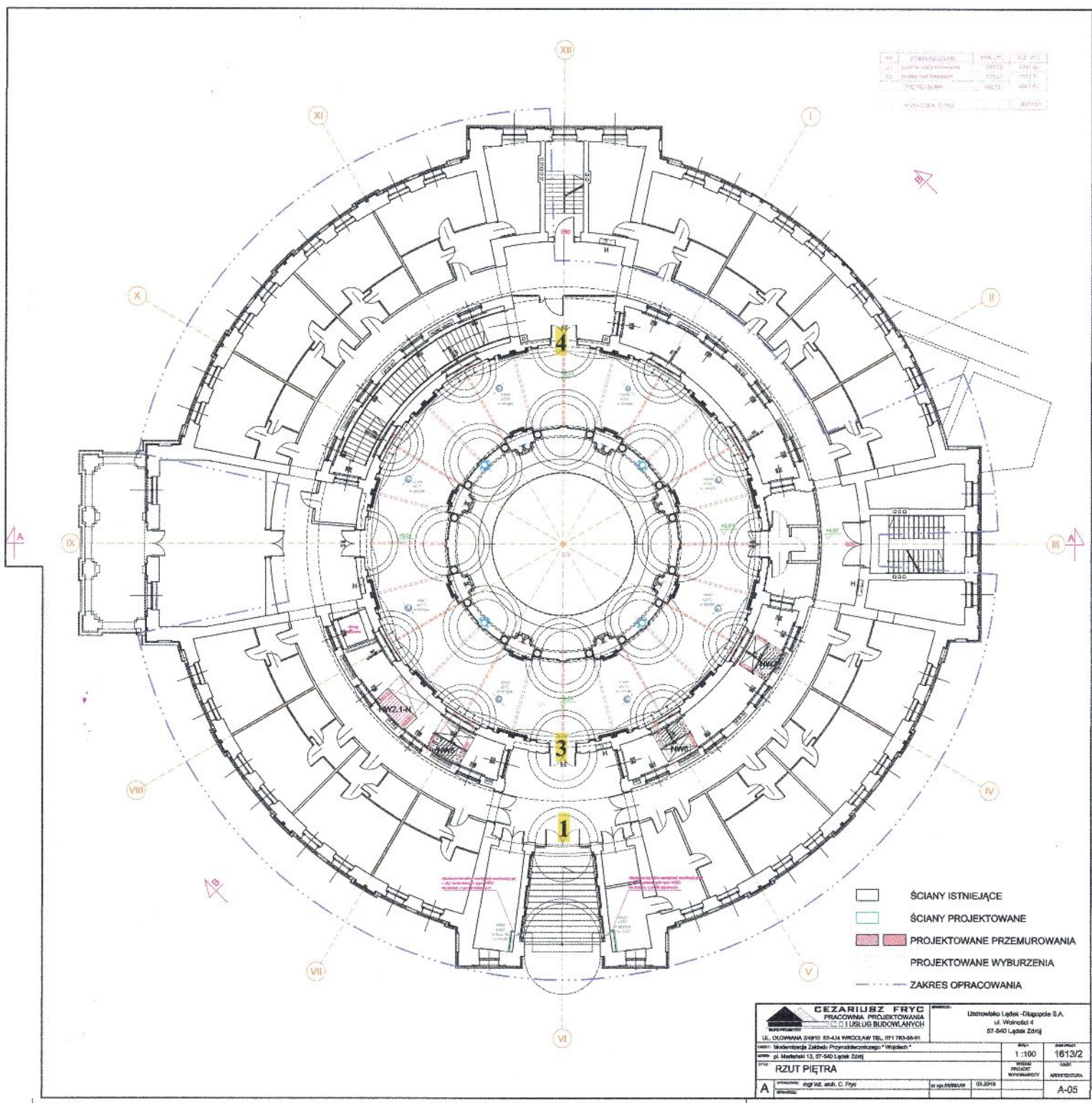
ZIJDEGLANS lub REMMERS® np. PUR SL-212-Schichtlack. Kolorystykę ustalić w trakcie prac ze Służbami Konserwatorskimi w oparciu o wyniki badań stratygraficznych głównych drzwi wejściowych parteru – Nr 1 na schemacie.

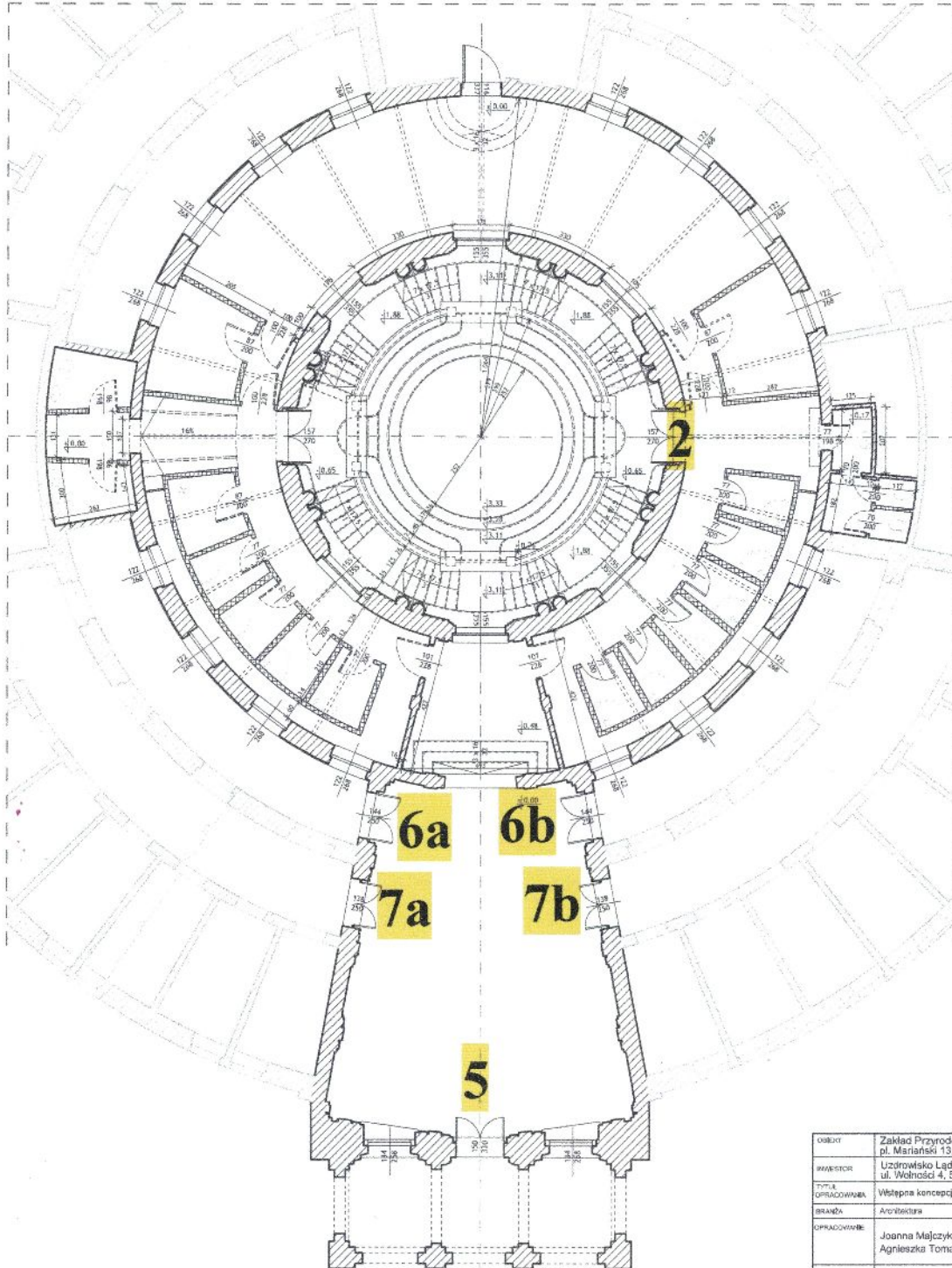
- 4.12. Szklenie oryginalnymi szybami z dekoracją trawioną lub nowymi wykonanymi na wzór istniejących, z zastosowaniem transparentnych uszczelek silikonowych obsadzanych w uprzednio wyfrezowanych szczelinach,
- 4.13. Montaż okuć i zamków, mechanizmów domykania i blokowania skrzydeł wykonanych na wzór istniejących w miejsce zdemontowanych współczesnych,
- 4.14. Jako elementy ryglujące związane z bezpieczeństwem pożarowym należy zastosować współczesne rozwiązania systemowe np. kantrygiel automatyczny do biernego skrzydła drzwi dwuskrzydłowych z automatycznym wysuwem rygla po zamknięciu skrzydła czynnego. Kantrygiel wymaga zastosowania samozamykacza na skrzydle biernym, gdyż otwarcie skrzydła czynnego powoduje jego odblokowanie. Jako referencyjne należy przyjąć okucia firmy ASSA ABLOY® lub firmy DORMAKABA®.
- 4.15. Istniejące samozamykacze należy zastąpić zintegrowanym (wpuszczane w skrzydło) systemem samozamykaczy do drewnianych drzwi dwuskrzydłowych z regulacją kolejności zamykania. Jako referencyjny należy przyjąć system BOXER ISM firmy GEZE®.
- 4.16. Wszystkie widoczne elementy wyposażenia drzwi nie będące częścią systemu ochrony przeciwpożarowej (klamki, szyldy, zawiasy, przeszklenie trawione dekoracyjnie) należy przedstawić do akceptacji Służbie Ochrony Zabytków.

5. Bibliografia i materiały wykorzystane do sporządzenia Programu.

- [1] Iwona Rybka-Ceglecka, OT NID we Wrocławiu, 17-09-2015 r.
- [2] Karta Ewidencyjna Zabytków Architektury I Budownictwa Nr 3902; woj. DOLNOŚLĄSKIE.
- [3] Karta Zabytku założona 22.12.1971 r. – numer w Rejestrze Zabytków: 558/1986.
- [4] Oględziny własne obiektu wykonane w lutym 2024 r.

49	POBUDOWA	244,00	4,5	10,9
50	POBUDOWA	220,00	1,5	10,5
51	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
52	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
53	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
54	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
55	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
56	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
57	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
58	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
59	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
60	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
61	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
62	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
63	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
64	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
65	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
66	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
67	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
68	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
69	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
70	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
71	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
72	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
73	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
74	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
75	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
76	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
77	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
78	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
79	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
80	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
81	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
82	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
83	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
84	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
85	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
86	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
87	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
88	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
89	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
90	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
91	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
92	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
93	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
94	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
95	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
96	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
97	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
98	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
99	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5
100	POBUDOWA	100,00	1,5	10,5

Oznaczenia

- ściany/stolarka do wyburzenia
- ściany/stolarka do zachowania
- inne elementy do usunięcia
- inne elementy do zachowania

OBJĘT	Zakład Przyrodolecniczy „Wojciech” pl. Mariński 13, 57-540 Łądek Zdrój		
INWESTOR	Uzdrowsko Łądek-Długopole S.A. ul. Wolności 4, 57-540 Łądek Zdrój		
TYTUŁ OPRACOWANIA	Wstępna koncepcja architektoniczna modernizacji zaplecza basenu		
BRANŻA	Architektura		
OPRACOWANIE	Joanna Majczyk Agnieszka Tomaszewicz	NR DOKUMENTU	PODZIAŁ
		16/02/DOIA_DS-1561	
RYSUJEK	Rzut wyburzeń	SKALA 1:100	DATA WYKONANIA 04.2016
			3